

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jalkaväkimiinojen vastaisesta toiminnasta kehitysmaissa

(2001/C 120 E/12)

KOM(2000) 880 lopull. — 2000/0062/A(COD)

(Komission esittämä 20 päivänä joulukuuta 2000 EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan nojalla)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 179 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisö on huolestunut sellaisilla alueilla sijaitsevista jalkaväkimiinoista ja muista räjähtämättömistä taisteluvälineistä, joiden siviiliväestö yrittää toipua siellä käytöistä aseellisista selkkauksista.
- (2) Jalkaväkimiinat synnyttävät kärsimystä ja uhreja erityisesti maailman köyhimmissä osissa. Ne haittaavat merkittävästi talouden kehittymistä ja ovat este pakolaisten ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden henkilöiden paluulle sekä humanitaariselle avustustoiminnalle, jälleenrakennukselle, kunnostukselle ja normaalien yhteiskuntaolojen palautumiselle.
- (3) Euroopan yhteisö on sitoutunut tavoitteeseen hävittää jalkaväkimiinat täysin koko maailmasta tulevana vuosina.
- (4) Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot osallistuvat kaikkein eniten kansainvälisiin pyrkimyksiin jalkaväkimiinojen aiheuttamien kärsimysten voittamiseksi.
- (4 a) Toiminta jalkaväkimiinojen täydelliseksi poistamiseksi on vielä varhaisessa vaiheessa, minkä vuoksi yhteisön on säilytettävä päättäväinen johtajuutensa, kunnes tavoite on täysin saavutettu.
- (5) Tämä asetus on välitön vastaus jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirtojen kiellosta ja niiden tuhoamisesta tehtyyn sopimukseen (Ottawan sopimus).
- (6) Näin ollen rahoitusapua olisi annettava ensisijaisesti niille kehitysmailla, jotka ovat sitoutuneet jalkaväkimiinojen vastaiseen toimintaan ja ovat Ottawan sopimuksen sopimuspuolia.
- (7) Tällainen lähestymistapa ei saa olla esteenä yhteisön toimille missä tahansa syntyvissä humanitaarisissa hätätilanteissa.

(8) Yhteisön miinojen vastainen toiminta on usein erottamaton osa humanitaarisen avun hankkeita taikka kunnostamis-, jälleenrakennus- tai kehittämishankkeita, mutta se on samalla erillistä ja erikoistunutta toimintaa, jolla on omat ensisijaiset tavoitteensa, toimintavaatimukset ja poliittiset periaatteet.

(9) Tällaisten hankkeiden osana, samoin kuin miinanraivausteknologian tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelmissa, uusia ja käynnissä olevia toimia rahoitetaan jatkossakin erityisistä budjettikohdista, ja niitä tuetaan, täydennetään ja koordinoidaan tarpeen mukaan tämän asetuksen nojalla.

(9 a) Jotta yhteisö voisi myötävaikuttaa tehokkaasti miinojen vastaisiin ennaltaehkäiseviin toimiin, myös varastojen tuhoaminen on turvattava. Tämä uusi tehtävä edellyttää huomattavaa lisäystä yhteisön rahoitusosuuteen miinojen vastaisessa toiminnassa eikä se saisi heikentää muita miinojen raivaamiseen tarkoitettuja toimia.

(9 b) Monilla valtioilla edelleen olevien varastojen tuhoaminen olisi taloudellisesti hyvin hyödyllistä ja vähentäisi sitä vaaraa, että kyseisiä miinoja myytäisiin laittomilla markkinoilla.

(9 c) Tieteellistä tutkimusta olisi tehostettava sellaisen teknologian kehittämiseksi, joka helpottaa miinojen havaitsemista ja miinoitettujen alueiden tarkempaa tunnistamista.

(9 d) Yhteisön on voitava varmistaa, että sen rahoittamat miinanraivaustoimet ovat tuloksellisia. Tätä varten sen on käytettävä tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja, tarvittaessa myös sotilasteknologiaa.

(10) Tämän asetuksen tarkoituksena on vahvistaa perusta yhtenäiselle ja tehokkaalle lähestymistavalle yhteisön miinojen vastaisessa toiminnassa kehitysmaissa ehdottamalla integroivaa strategiaa, jota koordinoitaisiin tiiviisti komission, jäsenvaltioiden ja kansainvälisen yhteisön kesken kaikissa miinojen vastaisen toiminnan vaiheissa.

(11) On tarpeen varmistaa näiden toimien yhtenäisyys Euroopan unionin ulkopolitiikan, myös yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa.

⁽¹⁾ EYVL C 248 E, 29.8.2000, s. 115.

(12) Koska tämän asetuksen täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklassa tarkoitettuja hallintotoimenpiteitä, ne olisi hyväksyttävä kyseisen päätöksen 4 artiklassa säädetyn hallintomenettelyn mukaisesti.

(13) Koska jalkaväkimiinat ovat hengenvaarallisia ja ongelma maailmanlaajuinen, sen ratkaisu edellyttää tehokkaita, joustavia ja tarvittaessa nopeita päätöksentekomenettelyjä yhteisön toimen rahoittamiseksi.

(14) Komissio tarkistaa rahoitusselvitystä ja erityisesti siinä esitettyä arviota vuotuisten määrärahatarpeiden aikataulusta varainhoitoasetuksen 3 artiklan mukaisesti sen perusteella, miten tämän asetuksen täytäntöönpanossa edistytään.

(15) Yhteisön olisi varmistettava mahdollisimman suuri avoimuus rahoitusavun täytäntöönpanossa ja tiukka valvonta määrärahojen käytössä.

(16) Yhteisön taloudellisten etujen suojelu sekä petosten ja väärinkäytösten torjunta ovat erottamaton osa tätä asetusta,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Tämän asetuksen tarkoituksena on vahvistaa menettelyt yhteisön toimien täytäntöönpanemiseksi kehitysmaissa sekä varmistaa johdonmukaista ja yhtenäistä, humanitaarista miinanraivausta koskeva strategia yhteisössä ja kansainvälisellä tasolla vastauksena jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirtojen kiellosta ja niiden tuhoamisesta tehtyyn sopimukseen, jäljempänä "Ottawan sopimus".

2. Tässä asetuksessa tarkoitettuja toimia toteutetaan kehitysmaissa, tai ne liittyvät suoraan kehitysmaissa, erityisesti niistä kaikkein haavoittuvimmissa maissa ja konflikteista toipuvissa maissa syntyviin tilanteisiin.

Miinojen vastainen toiminta olisi liitettävä kaikkiin kehitys-yhteistyöstrategioihin niissä kehitysmaissa, jotka kärsivät jalkaväkimiinojen seurauksista.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2 artikla

1. Yhteisön miinojen vastaisen toiminnan päätavoitteena on:

a) tukea humanitaarista miinanraivausta koskevan strategian laatimista, seurantaa ja täytäntöönpanoa,

b) tukea miinoista kärsiviä maita Ottawan sopimuksesta niille johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanossa,

c) luoda ja pitää yllä kansallisia rakenteita ja paikallisia toimintaedellytyksiä miinoista kärsivissä maissa miinojen vastaisen toiminnan toteuttamiseksi mahdollisimman tehokkaasti,

d) vastata humanitaarisiin hätätilanteisiin, estää onnettomuuksien syntyminen ja tukea miinojen uhrien kuntoutusta, poikkeuksellisissa humanitaarista apua edellyttävissä tapauksissa myös valtioissa, jotka eivät ole liittyneet Ottawan sopimukseen,

e) tukea miinojen vastaiseen toimintaan soveltuvien laitteiden ja tekniikoiden kokeilua ja käyttöönottoa asianomaisissa maissa,

e.a) edistää miinanraivausvälineiden loppukäyttäjien kanssa tarvittavaa koordinoitua tutkimuksen alkuvaiheissa ja tukea näiden tekniikoiden käyttöä köyhimmissä miinoista kärsivissä maissa,

e.b) rohkaista miinanraivaustoimiin, jotka ovat sopusoinnussa paikallisen ympäristön kanssa ja johdonmukaisia kyseisen alueen kestävä kehityksen kanssa,

f) tukea koordinoitua miinojen vastaiseen toimintaan osallistuvien kansainvälisten toimijoiden kesken.

2. Tämän asetuksen nojalla voidaan rahoittaa mitä tahansa miinojen vastaista toimintaa, muun muassa

a) miinoista tiedottamista,

b) asiantuntijoiden koulutusta,

c) epäilyksenalaiden alueiden kartoittamista ja merkitsemistä,

d) maamiinojen paikantamista ja tunnistamista,

e) (humanitaaristen standardien mukaista) miinanraivausta sekä maamiinojen ja miinavarastojen tuhoamista,

f) miinojen uhrien tukemista hoidon saamisessa ja kuntoutuksessa sekä yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa integroitumisessa,

- g) tiedonhallintaa (myös maantieteellisiä tietojärjestelmiä),
- h) tekniikan ja turvallisuusnormien tehokkuuden parantamista, ja
- i) muita toimia, jotka osaltaan vähentävät jalkaväkimiinojen ja muiden vaarallisten sodankäyntijätteiden ihmisiin, talouteen ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa toiminnassa etusijalla ovat toimet, joilla vastataan välittömiin ja ennalta arvaamattomiin olosuhteisiin, joita syntyy taistelujen puhjetessa, suurten ihmisryhmien siirtyessä miinoitetuille alueille sekä muissa vastaavissa tilanteissa, kuten rauhansopimusten täytäntöönpanemiseksi annettavan hätäavun yhteydessä. Etusijalle asetetaan myös toimet miinoista eniten kärsivissä maissa, joissa jalkaväkimiinat ja muut räjähtämättömät taisteluvälineet aiheuttavat monia siviiliuhreja tai joissa näiden välineiden esiintyminen tai epäily siitä haittaa merkittäväällä tavalla taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan elpymistä tai muuta kehitystä. Tällaiset toimet edellyttävät erityistä pitkän aikavälin sitoutumista, jollaista ei sisälly humanitaariseen hätäapuun tai jälleenrakennusapuun.

4. Yhtenäisyyden, täydentävyyden ja synergian varmistamiseksi alueellisissa yhteistyöohjelmissa, humanitaarisen avun hankkeissa sekä kunnostus-, jälleenrakennus- ja kehittämishankkeissa sellaisia miinojen vastaisia toimia, joita voidaan rahoittaa osana kyseisiä ohjelmia tai hankkeita, rahoitetaan jatkossakin siitä budjettikohdasta, josta pääasiallista toimintaa rahoitetaan. Tarvittaessa toimintaa voidaan täydentää tai tukea tämän asetuksen nojalla rahoitettavilla miinojen vastaisilla toimilla.

3 artikla

Tämän asetuksen nojalla rahoitettavia toimia toteutetaan periaatteessa niissä maissa, jotka ovat sitoutuneet maamiinojen vastaiseen toimintaan ja ovat Ottawan sopimuksen sopimuspuolia. Poikkeuksia voidaan tehdä humanitaaristen hätätilanteiden, miinojen uhreille annettavan tuen ja sellaisten toimien osalta, jotka suoraan tukevat haavoittuvia väestöryhmiä, kuten pakolaisia ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneita ihmisiä, tai tilanteessa, jossa kansallinen hallinto ei toimi kunnolla.

4 artikla

1. Tämän asetuksen mukaista rahoitustukea voivat saada alueelliset ja kansainväliset organisaatiot ja elimet, valtiosta riippumattomat järjestöt, kansalliset, alueelliset ja paikalliset hallintoelimet, laitokset sekä julkiset ja yksityiset toimijat, joilla on asianmukaista erikoisasiantuntemusta ja kokemusta.

2. Tarjouskilpailuihin ja hankintasopimuksiin voivat yhtäläisin ehdoin osallistua jäsenvaltioiden ja edunsaajamaan luonnol-

liset henkilöt ja oikeushenkilöt. Asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa osallistumisoikeus voidaan laajentaa koskemaan kolmansia maita.

2a. Tarjouskilpailuihin osallistuvien yritysten ja muiden organisaatioiden on osoitettava, että niiden toimintaperiaatteena on olla vaarantamatta henkilökuntaansa tarpeettomasti ja että periaatteen tukena henkilöstöllä on riittävä tapaturma- ja vastuuvakuutus.

5 artikla

1. Tämän asetuksen nojalla annettavaa yhteisön apua voidaan käyttää teknisen avun, koulutuksen, henkilöstön tai muiden miinojen vastaiseen toimintaan liittyvien palvelujen rahoittamiseen, laitteiston ja tekniikan kokeiluun, logistiikkaan ja miinojen vastaisten toimien täytäntöönpanossa tarvittavien laitteiden, tarvikkeiden ja töiden hankintaan, toimitukseen ja varastointiin, tutkimuksiin, konferensseihin ja toimenpiteisiin miinojen vastaisen toiminnan kansainvälisen koordinoinnin lisäämiseksi, arviointi- ja seurantakäynteihin, yleisen tietoisuuden lisäämiseen sekä yhteisön avusta tiedottamiseen.

2. Tämän asetuksen mukaista yhteisön rahoitusta annetaan avustuksina.

3. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista toimista ei peritä veroja, tulleja eikä muita maksuja.

6 artikla

1. Komissiota avustaa asianomainen maantieteellinen komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

2. Tähän kohtaan viitattaessa sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä kyseisen päätöksen 7 artiklan 3 kohdan ja 8 artiklan mukaisesti.

3. Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.

7 artikla

1. Komissio helpottaa vastavuoroisen ja säännöllisen, myös paikalla tapahtuvan tietojenvaihdon pohjalta yhteisön ja yksittäisten jäsenvaltioiden toteuttamien avunantotoimien tehokasta koordinoitua ohjelmien yhtenäisyyden ja täydentävyyden parantamiseksi.

2. Komissio voi selvittää yhteisrahoitusmahdollisuuksia muiden rahoittajien, erityisesti jäsenvaltioiden kanssa.

3. Komissio edistää koordinointia ja yhteistyötä muiden kansainvälisten, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien toimintaan osallistuvien rahoittajien ja toimijoiden kuten Geneven kansainvälisen humanitaarisen miinanraivauksen keskuksen (GICHD) ja valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa.

4. Yhteisön rahoitusosuuden tunnetuksi tekemiseksi toteutetaan tarvittavia toimenpiteitä.

8 artikla

1. Komissio huolehtii tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien toimien arvioinnista, niihin liittyvästä päätöksenteosta ja hallinnoinnista noudattaen talousarviota koskevia ja muita voimassa olevia, erityisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 116 ja 118 artiklassa säädettyjä menettelyjä.

2. Yli kolmen miljoonan euron suuruiset rahoituspäätökset tehdään 6 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen lukuun ottamatta 9 artiklan mukaisia hätätoimia.

3. Komissio ilmoittaa 6 artiklassa tarkoitettulle komitealle lyhyesti kaikista alle kolmen miljoonan euron suuruista rahoituspäätöksistä. Tiedot on toimitettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa rahoituspäätöksen tekemisestä.

4. Komissio voi muuttaa 6 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti tehtyjä rahoituspäätöksiä edellyttäen, että päätös ei muutu merkittävästi ja että mahdollisesti myönnettävä lisärahoitus on enintään 20 prosenttia alkuperäisestä maksusitoumuksesta.

9 artikla

1. Komissio voi päättää tarpeellisina pitämistään hätätoimista.

2. Hätätoimiksi katsotaan toimet, joilla pyritään vastaamaan äkillisten luonnonkatastrofien tai ihmisen toiminnallaan aiheutaman tuhon, kuten tulvien, nälänhädän ja suurten ihmisryhmien siirtymisen miinoitetuille alueille, äkillisten rauhansopimusten ja vastaavien tilanteiden synnyttämiin välittömiin ja ennalta arvaamattomiin vaateisiin, samoin kuin rauhansopimusten täytäntöönpanoon liittyvä hätäapu.

3. Tehtyään päätöksen 1 kohdan mukaisesti komissio ilmoittaa asiasta jäsenvaltioille kirjallisesti kahden työpäivän kuluessa ja esittää asianomaisen komitean seuraavassa kokouksessa perustelut päätökselle.

10 artikla

1. Hankkeet pannaan tärkeysjärjestykseen ja arvioidaan niiden myönteisten vaikutusten ja kustannusvaikuttavuuden perusteella sekä liitetään mahdollisuuksien mukaan osaksi kyseisen maan tai alueen laajempaa kehitys- tai jälleenrakennustyötä.

2. Hankkeet on mahdollisuuksien mukaan liitettävä selvästi osaksi kansallista jalkaväkimiinaohjelmaa, jota koordinoi edunsaajamaan hallitus tai paikallinen yhteisö yhteistyössä valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa tai siihen valtuutettu kansainvälinen elin. Tarkoituksena on, että ajan mittaan edunsaajamaan hallitus tai paikallinen yhteisö tai valtiosta riippumattomat järjestöt ottavat hankkeen omalle vastuulleen paikallisten toimintaedellytysten vahvistamiseksi ja hankkeen jatkuvuuden varmistamiseksi.

11 artikla

Kaikissa tämän asetuksen nojalla tehdyissä rahoitus sopimuksissa ja muissa sopimuksissa määrätään, että komissio ja tilintarkastustuomioistuimien voivat suorittaa paikalla tarkastuksia komission voimassa olevien sääntöjen ja erityisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen sääntöjen perusteella vahvistamien tavanomaisten menettelyjen mukaisesti ⁽¹⁾.

Lisäksi komissio voi neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽²⁾ mukaisesti suorittaa paikalla tarkastuksia ja todentamisia. Komission toteuttamilla toimenpiteillä varmistetaan Euroopan yhteisön taloudellisten etujen riittävä suoja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽³⁾ mukaisesti.

12 artikla

Monivuotisen miinojen vastaisen toiminnan koordinoinnin ja suunnittelun helpottamiseksi asianomaisille komiteoille toimitetaan säännöllisesti taustatietoja varten jalkaväkimiinoja koskeva strategiaesitys, joka sisältää yhteisön miinojen vastaisen toiminnan laaja-alaiset suuntaviivat ja ensisijaiset tavoitteet sekä välitavoitteet näiden saavuttamiseksi. Siinä käsitellään muun muassa monivuotisia maa-ohjelmia sekä olemassa olevia miinojen vastaisia toimintaohjelmia maittain ja alueittain, muiden avunantajien, myös jäsenvaltioiden rahoitusosuuksia, sekä muista budjettikohdista rahoitettavaa yhteisön miinojen vastaista toimintaa.

13 artikla

1. Komissio arvioi säännöllisesti yhteisön rahoittamaa miinojen vastaista toimintaa sen määrittelemiseksi, onko toiminnan tavoitteet saavutettu, ja suuntaviivojen antamiseksi siitä, miten tulevaa toimintaa voidaan tehostaa.

⁽¹⁾ EYVL L 356, 31.12.1977, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

2. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti miinojen vastaisen toimintansa edistymisestä. Se toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yksityiskohtaisen ja julkisen yhteenvetokertomuksen yhteisön edellisvuonna toteuttamasta miinojen vastaisesta toiminnasta kunkin vuoden 30 päivään huhtikuuta mennessä ja esittää arvion tämän asetuksen täytäntöönpanosta. Kertomuksessa yksilöidään toteutetut toimet ja ilmoitetaan eri budjettikohdista otetut vastaavat määrät.

14 artikla

Komissio antaa kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleisarvion

yhteisön tämän asetuksen nojalla rahoittamista toimista sekä asetuksen jatkoa ja tarvittaessa sen muuttamista koskevia ehdotuksia.

15 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.
